

ի խաղաղասէր թագաւորութիւնը
չայրապետի մը բարեխոսութիւնը
կը չփոթէ քաղաքական դիմակա-
ցութեան կերպերու հետ: Զի մէկը
ներդրուածն է իշխանութիւն է, և
միւրը պահանջի և խտրութեան իշ-
խանութիւն: Գէտ առ Գէտ եր-
կուրը, առանց սակայն զարմուելու,
պիտի մնան աշխարհի վրայ:

Թագաւորներ որոց բոլոր խոր-
հուրդը կը նկատէ միայն իրենանց
հպատակաց երջանկութիւնը, դա-
տաստանի ներքեւ ինկող ամէն ա-
ռարկայից դիմաց օրէնքի բոլոր
տրամաբանական կէտերը ճշգրտով
սահմանադրելէ զատ, հպատակաց
օրինաց գործնական խտրութիւնը
երբեմն ամբողջ համար հողեւոր
իշխանութեան միջամտութիւնը մին-
չե մէկ աստիճան կ'ընդունին, զի
Պատրիարքի կամ եպիսկոպոսի ներա-
կայութիւնը կը համարեն հայրա-
կան աչք մը՝ որ յատ մօտէն կը նա-
յի ժողովրդեան ներքին հանգամա-
նաց վրայ, և հաւատարմութեամբ
կը թարգմանէ հպատակաց վիճակը
ընդհանր անիրաւ պայտօնէից և վե-
րակացուաց, որք ծածկելով շատ մը
արդար հանգամանքներ՝ կ'ապառնե-
ան ճարպիկութիւն միայն իշխա-
նութեան հանդիմանում, չնայելով
թէ առ ոտն կ'երթայ ժողովրդեան
իրաւունքը, և թէ կառավարու-
թեան շահուն չափազանց ծառայե-
լը ի յարմարէր նոյն ինքն կայսեր
բարեգութեան:

Ինչպէս անպայմանօրէն ձեռքի
հղովարտակները՝ այս տեսութեամբ
կերպ մը յայտարարեն են կայսերաց
բարձր արդարութիւնութեան, որք
կրօնական ամէն պայտօնէից և ե-
կեղեցական անտեսութիւնը ընդար-
ձակօրէն արտօնելէ զատ, կարգ մը
պետական պատգամներէն ալ կը
հաստատեն, նկատելով հողեւոր
այս իշխանութիւնը միանգամայն
բարեխոսութիւն և արձակ կամ ա-
նաբեկ ձայն ընդդէմ զրկմանց
որք անբարեբաղձ քաղաքական տը-
գիտութեան հակառակ բարի և
խաղաղասէր կամաց թագաւորին կը
սպրդեն վստասկար ձեռքերով գոր-
ծադիր իշխանութեան մէջ:

Բաղադրական իշխանութեանց այս
գիւղեցիկ տրամադրութեան դիմաց
եկեղեցական վարչութիւնը ոչ մի-
այն գոհ պէտք է լինի իր ներքին
կամ նուիրական իրաւանց մասին
վայելած նիւթական բարձր պաշտ-
պանութեան, ալ և երակատարութի-
ւն իրեն զգալի դէպքի իսկ համար
ութեանը որով իշխանը կամ պե-
տութիւնը օժանդակ կը ճանչէ դի-
քը իր երջանկաւէտ կառավարու-
թեան, և ի փոխարէն պարտա-
ւոր է ժողովրդեան սրտազին հը-
նազանդութիւնը, անկեղծ ծառա-
յութիւնը և ամէն դէպքի մէջ
գործնական հաւատարմութիւնը ար-
ծարձել և շտկել դէպքի ի կա-
ռավարութիւնը: Պէտք չէ ամբողջ
երեւակայական բաղձնանց գործի
ըլլալ, և չափազանց ազգասիրու-
թեան համար արդարութեան բա-
ցայտայ իրաւունքը խնդրելիքի:
Այլ մասնաւոր զգացուցանել հա-
սարակութեան՝ որոց որ կ'առաջ-
նորդեն թէ իրենց Պատրիարքին
կամ եպիսկոպոսին իշխանութիւնն
ու գործերը առաւել սիրոյ և խա-
ղաղութեան օրինադրքին, առեւտա-
րանի, առանձնեւոր վրայ հիմնեալ
են, քան քաղաքական անօգուտ
փաստաբանութեանց:

Քաղաքական իշխանութեան չը-
նորձը որքան առատաբան դէպքի
հողեւոր իշխանութիւնը, նոյնպէս
հողեւոր պէտք է ամբողջովի ու-
ղէ դէպքի իր նուիրական արժողո-
ղի աշխարհք առեւտարանի չնմանի-
ր, պարզեւամ շնորհքին տուած ժա-
մանակէն կ'սկսի նախանձիլ, և զի-
պող պարզապէս կը փնտռէ միշտ
պարզ տուածը յետո առնու: Ե-
թէ հողեւորն աշխարհի մտերմու-
թեան չափազանց պատահելով իր
սահմանէն դուրս ելլէ, և Աւետա-
րանէ աւելի Տէսթորի վրայ սեր-
տորութիւն գործածէ, ժամանակ
կուգայ որ նորը կը կորսնցունէ,
հին ալ կը փնտռէ:

Այս սխալ վստահութեան հե-
տեանք է՝ որ մօտ քսան և աւելի
տարիէ ի վեր Պատրիարքարաններ
և Առաջնորդարաններ ոչ նոր հան-
գամանակով քաղաքային պայտօնա-
տուն մնացին, և ոչ իրեն հանգա-
մանքով ճակատը գոց կրօնական ե-
պիսկոպոսի պարկեշտ արժեքատե-
ղի Սաւորիքները վիճակաց կեդ-

րորն, գաւառապետաց մօտ պէտք
է բնակին ըսելով, վանքերէ դուրս
հանցեցիք, ոչ անաշխարհարար
կ'երեւին հիմայ և ոչ վանքերը, այլ
մեծ մասամբ մէկ մէկ քաղաքական
խեղդիներով ասորիս անդին կը թա-
փառեն, վիճակ մը՝ որ յետին ա-
նարդութեան հասուցած է հողե-
ւոր իշխանութիւնը: Վանքերն ալ
իրենց նախկին բարեգործութիւնը
երթարով կորսնցունելու վրայ են,
զի չկայ հողեւոր բարձր իշխանու-
թիւն՝ որ հսկէ անդրափոխական ներ-
կայութեամբ, ասկէ կը հետեւի որ
աւերակներ ալ անկախ և իրենա-
գուր չապրելով՝ հողեւոր իշխա-
նութեան կապակցութիւնը մեր
խիճ ձեռքը շարունակ քակելու ե-
տեւէ ենք: Այս քեզ վիճակ մը,
աղի արձան Ղովտայ կնիկ. ոչ իր-
ուն կին Ղովտի օգուտ ունի, ոչ
իրեն քար շէնքի կուգայ, և ոչ իր-
ուն ալ կ'երկարուր կը ձգուի ընդ-
հան: Ծնունդ:

ԱՍՈՂԻԿ

ՄԱՅՏՈՒՆ ԱՌԹԻԻ

Կ Ի Ն Ն

— 0 —

(Շար. եւ վերջ)

Քանի ուշացաւ հրատարակու-
թիւնն մեր սոյն խորհրդածութեան,
այնքան նորանոր իրողութիւնք զօ-
րաւոր փաստեր եղան կնոյ գաղտին:
Այս քաղաքում մ'ալ Գրառ-
ութեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

շարունակ և աստիճանաբար խնամ
տարուի ատենց դէպք ի յաւագորն:
Այս բնական օրէնք է, ճիշդ մի եւ
նոյնը մնալով բուսական և կենդա-
կան վիճակին համար: Երբ այս
մարդն ինքնաթիւթ ուզել է աշխա-
տել կնոյ համար, նկատելով զայն
մի միայն իբր հոգեւոր առարկայ
երբէք անկէ ոչինչ է պահանջել ալ
անուշտ ստիպուել է այդ մասն մի-
այն մշակել, և դեռ այսօր գրեթէ
ընդհանրապէս կնոյ զրազմունք ու
բնածնունդ անդ կը կայանան:

Այսպէս կը ներկէ մօզերն, յոն-
քերն, արտեւանունքն, դէմքն ու
տարուի: Կը հագուի մինչեւ մեր
վայելութեան և պարկեշտութեան
չատ և շատ հեռի պայմաններու
մէջ և ամենաշատը կերպիւ, մինչեւ
իսկ մարմնոյն կեղծ և չինձու ձե-
ւեր տալով, վերջապէս կը խաբէ
զայր մարդն, որովհետեւ անոր
պէտք ունի, էր պահանջէ հագու:

Բնական է որ երբ կնոյ միշտ այս
մասին վրայ միտք յղենցնելու հար-
կին մէջ կը գտնուի, անուշտ հրա-
պուրելի դանաղան ձեւերով ու ար-
տաշարտութեամբ ալ այդ չինձու
գեղեցկութիւնն ծածկելու ստիպ-
ւայ է, և այդ ձեւերն ու խօսքերն
անտարակոյս զինքն աստիճանաբար
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Օրհնագրութիւնը համայնարանի մէջ,
երկար ժամանակէ ի վեր, կանանց
կ'աւանդէր Գրառութեան Գործընկերու-
թեան տեղական թերթի 17 մայիս
1884 թիւին, Հասարակական Գրառ-
ութեան Գործընկերութեան հաւատարմու-
թեան սկզբունքը Օրհնագրութիւն մէջ
մտնուի նոր յարկմանակ մ'ալ տա-
րու:

Ամարանի, գրկատեղ տուաւ զայն
որ 22 տարեկան մատաղ հասակին
մէջ չէր հասնում:

Չմտաւ նա սակայն. պատմա-
կան կեանք ունի, յաւատենական
կեանք պիտ'ունենայ: Արդէն ա-
ռաքելութեան այս տիպարն,
պատկերացած է ամեն ուրեք: Մա-
տաւ թիւսօյլ պատմական սրահին
մէջ է լինողն, այս սուրբ զոհն
ներկայացուած է մեղաբանութեամբ
ծածկուած, որ իր հազարամեակէ
գլխաւորն է մի քանի օր առաջ
բնականէն առնուած է, եւ որոյ
կարգաթիւն է 1446. ամեն օր գիտ-
նալ է վերջնայն գոհին պատմութիւն-
նը, յարգանք և պատկառանք

